

دانشگاه پیام نور
دانشکده علوم انسانی

پایان نامه جهت دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته:

حقوق جزا و جرم شناسی

گروه:

حقوق

عنوان پایان نامه:

بررسی فراوانی تأثیر الکلیسم و مواد مخدر در بروز جرم از دیدگاه جرم شناسی در ندامتگاه
شهیدرجایی کرمانشاه (86-89)

عرفان منوچهری خوشینانی

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر میلانی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر فاخری

تاریخ دفاع:

تیرماه 1391

اللهم صل على محمد
وآله الطيبين الطاهرين
الذين هم الصالحين
الجميعين

دانشگاه پیام نور
مرکز تهران جنوب

پایان نامه جهت دریافت مدرک کارشناسی ارشد

رشته:

حقوق جزا و جرم شناسی

گروه:

حقوق

عنوان پایان نامه:

بررسی فراوانی تأثیر الکلیسم و مواد مخدر در بروز جرم از دیدگاه جرم شناسی در ندامتگاه
شهید رجایی کرمانشاه (86-89)

عرفان منوچهری خوشینانی

استاد راهنما:

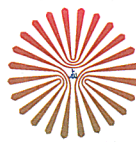
جناب آقای دکتر میلانی

استاد مشاور:

جناب آقای دکتر فاخری

تاریخ دفاع:

تیرماه 1391

شماره
تاریخ
پیوست

تصویب نامه

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته حقوق گرایش جزا و جرم شناسی تحت عنوان:

بررسی فراوانی تأثیر الکلیسم و مواد مخدر در بروز جرم از دیدگاه جرم شناسی در ندامتگاه شهید رجایی کرمانشاه سال های ۸۹-۸۶

نام خانوادگی: منوچهری خوشینانی
نام: عرفان
شماره پروژه: ۲۸۸۷ شماره دانشجویی: ۸۸۰۲۲۲۸۳۷
ساعت: ۱۳-۱۴:۳۰ تاریخ: ۱۳۹۱/۴/۲۹
نمره: ۱۹٫۵
هیات داوران: درجه ارزشیابی: عالی

داوران	نام	نام خانوادگی	کد استادی	مرتبۀ علمی	امضاء
راهنما	علیرضا	میلانی	۴۱۶۰۳۷		
راهنمای دوم	-	-	-		
مشاور	نریمان	فاخری	۳۸۶۹۳۹		
مشاور دوم	-	-	-		
داور	عباس	نظیفی			
داور دوم	-	-			

به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل

که کردن دنیا بجم به قدر وسع بگوئیم

تقدیم به

خواهرم شادخت

سپاسگزاری

در انجام این پژوهش لازم است که از اشخاص گرامی زیر نام برده و ضمن ابراز تشکر و سپاسگزاری برای همگی ایشان آرزوی سعادت و سلامت کنم؛ از استاد محترم جناب آقای دکتر علیرضا میلانی که راهنمایی مرا در این پژوهش پذیرفتند، این استاد گرامی و ارجمند علیرغم مشغله های فراوان در انجام این پژوهش با نهایت صبر و حوصله، راهنمایی های متعدد و سودمندی را از ابتدای کار تا به انتهای آن جهت هر چه پربارتر شدن این پژوهش رهنمون شدند.

از استاد ارجمند جناب آقای دکتر نریمان فاخری که مشاوره ی مرا در این کار بر عهده داشتند، ایشان نیز با تمامی مشغله های موجود همواره در انجام این پژوهش از هیچ کوششی دریغ نمودند.

از سرکار خانم زهره منوچهری کارشناس رشته ی آمار، که اینجانب را در مرحله ی تجزیه و تحلیل داده های آماری کمک و راهنمایی نمودند.

چکیده

اعتیاد به الکل و مواد مخدر بحثی است که از دیرباز مورد توجه حقوقدانان و جامعه شناسان بوده است. در پژوهش پیشرو مفهوم اعتیاد و الکلیسم و انواع مواد مخدر در فصل اول از بخش اول بررسی گردیده است. در فصل دوم از بخش اول، مسئولیت کیفری فرد معتاد به مواد مخدر و الکل و همچنین جرائم مرتبط با آنها مورد مذاقه قرار گرفته است که مسئولیت کیفری محکومین بسته به نوع و مقدار مواد مخدر و سوابق آنها متفاوت می باشد. در فصل اول از بخش دوم، جرم شناسی اعتیاد به مواد مخدر و الکلیسم که عبارتست از: ریشه یابی، و پیشگیری و ارائه‌ی راهکارهایی در جهت درمان اعمال مجرمانه است، بررسی شده و در فصل دوم از بخش دوم، به بررسی فراوانی الکلیسم و اعتیاد به مواد مخدر و جرائم مرتبط و همچنین جرم شناسی آنها در بین محکومین سالهای 86-89 ندامتگاه شهید رجایی ماهیدشت کرمانشاه پرداخته شده است که با هماهنگی قبلی اینجانب با استاد راهنما، سال 1390 هم به سالهای نامبرده اضافه نمودم. هدف این پژوهش بررسی فراوانی تأثیر اعتیاد به مواد مخدر و الکلیسم در بروز جرم است که با استفاده از پرسشنامه‌ی دموگرافی و مصاحبه با محکومین مجتمع کاردرمانی و حرفه آموزی کرمانشاه انجام گرفته است. در این پژوهش 450 نفر از محکومین مرد با استفاده از روش نمونه گیری سهمیه ای به عنوان حجم نمونه انتخاب و مورد مطالعه قرار گرفتند ($x=450$)، همچنین میزان شیوع اعتیاد به مواد مخدر و الکل نیز تعیین شده است ($P=12\%$).

واژگان کلیدی: اعتیاد به مواد مخدر، الکلیسم، مسئولیت کیفری، جرم شناسی، محکومین به مواد مخدر به الکل ندامتگاه شهید رجایی کرمانشاه

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1.....	مقدمه
2.....	(1-1) پیشینه تحقیق
5.....	(2-1) سوالات تحقیق
5.....	(3-1) اهداف تحقیق
5.....	(4-1) فرضیه های تحقیق
6.....	(1-4-1) فرضیه اول
6.....	(2-4-1) فرضیه دوم
6.....	(5-1) کاربردهای متصور از تحقیق
7.....	(6-1) روش ها ، ابزار گردآوری اطلاعات
8.....	(7-1) قلمرو پژوهش
8.....	(1-7-1) بعد موضوعی
8.....	(2-7-1) بعد زمانی
9.....	(3-7-1) بعد مکانی
9.....	(8-1) محدودیت های تحقیق
9.....	(9-1) چهار چوب نظری
9.....	(10-1) تعاریف عملیاتی

بخش اول: کلیات

فصل اول: مواد مخدر و انواع آن

12.....	مقدمه
13.....	مبحث اول: اعتیاد و انواع موادمخدر
13.....	گفتار اول: اعتیاد و تاریخچه مصرف موادمخدر
13.....	بند الف: اعتیاد
14.....	(1) وابستگی و شاخص های مصرف مکرر مواد در فرد وابسته
14.....	(1-1) تحمل
14.....	(2-1) محرومیت (ترک)

- 15 (3-1) مصرف اجبار گونه
 15 (2) وابستگی جسمانی
 15 (3) وابستگی روانی
 16 (4) ماده مخدر
 16 بند ب: مروری بر تاریخچه مواد مخدر
 16 (1) تاریخچه مواد مخدر در جهان
 18 (2) تاریخچه مواد مخدر در ایران
 20 (3) دیدگاه ادیان توحیدی در مورد مواد مخدر
 20 (3-1) مصرف مواد مخدر از دیدگاه یهود
 21 (3-2) مواد مخدر از دیدگاه دین مسیح
 21 (3-3) مواد مخدر از دیدگاه اسلام
 24 گفتار دوم: انواع مواد مخدر
 24 بندالف: طبقه بندی های انواع مواد مخدر
 26 (1) تریاک
 27 (2) مرفین
 27 (3) هروئین
 29 بند ب: مواد مخدر و روانگردان های جدید
 29 (1) اکستاسی
 31 (1-1) آثار مصرف اکستاسی بر روان و جسم
 33 (2) کراک
 33 (1-2) وضعیت کراک در ایران
 34 (2-2) اطلاعاتی در مورد کراک واقعی
 35 (3-2) علایم مصرف کراک ایرانی
 35 (1-3-2) آثار جسمی
 35 (2-3-2) عوارض
 35 (3) تمجیزک (هروئین مایع)
 36 (1-3) عوارض تزریق تمجیزک
 37 (2-3) علایم ترک و قطع و مصرف
 37 (4) پان
 37

38	(1-4) عوارض مصرف پان
38	(5) کوکائین
39	(1-5) عوارض
39	(6) متادون
39	(7) آمفتامین
40	(1-7) ال.اس.دی
41	(2-7) مسکالین
42	(8) کانابیس
43	گفتار سوم: موادمخدرشیمیایی و گیاهان روانگردان
43	بند الف: انواع موادمخدرشیمیایی و گیاهان روانگردان
43	(1) باربیتورات ها
44	(2) بنزودیازپین ها
44	(3) مواد استنشاقی
45	بندب: انواع گیاهان روانگردان
45	(1) کاپی (باژه)
46	(2) کاکتوس
47	(3) هارمالا
47	(4) داتورا
47	(5) ایبوفا
48	(6) کاه و بتل
48	(7) قارچ پسیلوسیت و آقاریکس
48	(8) نعنای
48	مبحث دوم: الکل و فرآورده های آن
49	گفتار اول: الکل و انواع آن
49	بندالف: شناخت الکل
50	(1) الکل متیلیک
50	(2) الکل اتیلیک
50	(2-1) ویژگی های الکل و آثار آن
51	(3-1) انواع مشروبات الکلی

- 51.....(2)درجه مشروبات الکلی
- 52.....(3) سم بودن الکل
- 52.....بندب: الکل و داروها
- 52.....(1) راه های جذب الکل
- 54.....(2) راه های دفع الکل
- 54.....(3) اثرات الکل روی برخی دستگاه های بدن
- 55.....گفتار دوم: مصرف الکل و دیدگاه فقه درمورد آن
- 55.....بندالف: علائم بالینی مصرف الکل
- 55.....(1) مرحله تحریک
- 55.....(2) مرحله بی تعادلی
- 56.....(3) مرحله اغماء
- 56.....بندب: علائم قطع مصرف الکل در معتادین به آن
- 57.....(1) برخی علائم تشخیصی شرب خمر
- 58.....(2) الکل و فرآورده های آن در فقه اسلامی

فصل دوم: مواد مخدر و جرایم مرتبط با آن

- 61.....مقدمه
- 62.....مبحث اول: بررسی جرائم مواد مخدر
- 64.....گفتار اول: جرایم کشت مواد مخدر
- 64.....بندالف: انواع جرایم کشت مواد مخدر
- 64.....(1) کشت خشخاش
- 64.....عناصر اختصاصی این جرم
- 64.....(1-1) عنصر مادی
- 65.....(2-1) عنصر معنوی
- 66.....(3-1) عنصر قانونی
- 66.....(2) کشت شاهدانه
- 67.....عناصر اختصاصی این جرم
- 67.....(1-2) عنصر مادی
- 67.....(2-2) عنصر معنوی
- 67.....(3-2) عنصر قانونی

68	(3) کشت کوکا
68	عناصر اختصاصی این جرم
68	(1-3) عنصر مادی
68	(2-3) عنصر معنوی
68	(3-3) عنصر قانونی
69	بند ب: جرایم مرتبط با محصولات مواد مخدر
69	(1) جرم وارد کردن مواد مخدر و عناصر آن:
69	عناصر اختصاصی این جرم
69	(1-1) عنصر مادی
69	(2-1) عنصر معنوی
70	(3-1) عنصر قانونی
72	(2) ارسال، صادر کردن و ترانزیت مواد مخدر
72	عناصر اختصاصی این جرایم
72	(1-2) عنصر مادی
72	(1-1-2) ارسال
73	(2-1-2) صادر کردن
73	(3-1-2) ترانزیت
74	(2-2) عنصر معنوی
74	(3-2) عنصر قانونی
75	گفتار دوم: تولید و ساخت مواد مخدر
75	بند الف: تولید و ساخت انواع مواد مخدر
75	(1) تریاک
75	(2) سوخته تریاک
75	(3) شیره مطبوخ
76	(4) تفاله
76	(5) جوهر نگاری
76	(6) بنگ
76	(7) بنگاب
77	(8) چرس (حشیش، اسرار)

77	(1) عنصر مادی
77	(2) عنصر معنوی
78	(3) عنصر قانونی
78	بند ب: حمل و نگهداری و اختفای مواد مخدر
79	(1-1) عنصر مادی
79	(1-1-1) حمل مواد مخدر
79	(2-1-1) نگهداری مواد مخدر
80	(3-1-1) اختفای مواد مخدر
80	(2-1) عنصر معنوی
80	(3-1) عنصر قانونی
83	مبحث دوم: مواد مخدر و جرایم مرتبط
84	گفتار اول: جرایم استعمال، اعتیاد، خرید، فروش، توزیع و در معرض فروش قرار دادن مواد مخدر
84	بند الف: خرید، فروش، توزیع و در معرض فروش قرار دادن مواد مخدر
84	(1) عنصر مادی
84	(1-1) خرید
85	(2-1) فروش
85	(3-1) در معرض فروش قرار دادن
86	(4-1) توزیع
87	(2) عنصر معنوی
87	(3) عنصر قانونی
87	بند ب: جرایم استعمال مواد مخدر و اعتیاد به آن
88	(1) عنصر مادی
89	(2) عنصر معنوی
89	(3) عنصر قانونی
91	گفتار دوم: جرایم وابسته به مواد مخدر
91	بندالف: انواع جرایم وابسته به مواد مخدر
91	(1) وارد کردن
91	(1-1) عنصر مادی
92	(2-1) عنصر معنوی

92	(3-1) عنصر قانونی
93	(2) قرار دادن مواد مخدر و ...
93	(1-2) عنصر مادی قرار دادن مواد مخدر و ...
94	(2-2) عنصر مادی ایراد اتهام برخلاف واقع به دیگری
94	(1-3) عنصر معنوی قرار دادن مواد مخدر و ...
95	(2-3) متهم کردن دیگری یا ایراد اتهام برخلاف واقع
95	(4) عنصر قانونی
95	بندب: اختصاص دادن مکان، به منظور انبار کردن، تولید یا توزیع مواد مخدر
95	(1) عنصر مادی
96	(2) عنصر معنوی
96	(3) عنصر قانونی
97	گفتار سوم: جرایم مرتبط با استعمال مواد مخدر
97	بندالف: انواع جرایم مرتبط با استعمال مواد مخدر
97	(1) دایر کردن مکان برای استعمال مواد مخدر
98	(1-1) عنصر مادی
98	(2-1) عنصر معنوی
99	(3-1) عنصر قانونی
100	(2) اداره کردن مکان برای استعمال مواد مخدر
100	(1-2) عنصر مادی
100	(2-2) عنصر معنوی
101	(3-2) عنصر قانونی
101	(3) وارد کردن، ساختن، خرید، فروش آلات و ادوات مخصوص تولید یا استعمال مواد مخدر
101	(1-3) عنصر مادی
102	(2-3) عنصر معنوی
102	(3-3) عنصر قانونی
103	(4) جرایم مرتبط با متهمان و ادله جرم مواد مخدر
103	(1-4) پناه دادن یا فراری دادن
103	(1-1-4) عنصر مادی فراری دادن
104	(2-1-4) عنصر مادی پناه دادن

104 (3-1-4) عنصرمادی همکاری و مشارکت در فرار
105 (2-4) عنصر معنوی
105 (3-4) عنصر قانونی
106 بندب : جرایم مربوط به استعمال الكل
106 (1) مستی
109 (2) کیفیت عدم مسئولیت کیفری در ارتباط با اختلال قوه ارده به علت مستی
109 (1-2) موانع رفع مسئولیت کیفری در ارتباط با شرب خمر و مستی
109 (1-1-2) موارد جهل به حکم یا موضوع
109 (2-1-2) معافیت غیر مسلمان از کیفر حد شرب خمر
111 (3) تشدید کیفر با ارتکاب جرائم ناشی از شرب خمر و مستی
111 (1-3) جمع کیفر شرب خمر با کیفر جرائم بعدی
111 (2-3) تشدید کیفر با رانندگی در حال مستی
112 (4) تمهیدات قانونی در جهت پیشگیری از وقوع جرم شرب خمر و مستی

بخش دوم: مبانی نظری و جرم شناسی بالینی سوءمصرف مواد مخدر

فصل اول: جرم شناسی سوءمصرف مواد مخدر

115 مقدمه
116 مبحث اول : علل اعتیاد
116 گفتار اول: عوامل فردی
116 بند الف: انواع عوامل فردی
116 (1) عوامل جسمی
117 (1-1) اثر ارث و کروموزوم ها و ژن ها
117 (2-1) ابتلا به بیماری های مزمن
117 (3-1) نژاد
117 (4-1) جنسیت
118 (5-1) سن
119 (2) علل روانی

119	(1-2) عقب ماندگی ذهنی
119	(2-2) اسکیزوفرنی
120	(3-2) بیماری های عصبی
120	(4-2) احساس گناه و تقصیر
121	(5-2) حس استقلال طلبی و مبارزه
121	(6-2) افراد افسرده
121	(7-2) کنجکاوی
122	(8-2) ضعف اراده
122	(9-2) رهایی از زندگی عادی
123	(10-2) انگیزه های درمانی
123	(11-2) شخصیت متزلزل
124	(12-2) نجات از مشکلات
124	(13-2) اختلال منش (رفتار غیر عادی)
124	بند ب: علل اجتماعی
125	(1) محیط خانواده
125	(1-2) تشنج در خانواده
125	(2-2) کمبود محبت
126	(3-2) روابط عاطفی
126	(4-2) زیاده روی در محبت
127	(5-2) تاثیر رفتار و کردار والدین
127	(6-2) اعتیاد همسر
128	(2) محیط تحصیلی
128	(3) محیط تفریح و دوستان
129	(4) شغل
129	بند ج: علل جغرافیایی
130	(1) رشد جمعیت
130	(2) شهر و روستا
130	(1-2) شهر
130	(2-2) روستا

- 131.....(3) مهاجرت
- 131.....(1-3) مهاجرت به شهرها
- 132.....(2-3) مهاجرت از کشوری به کشور دیگر
- 133..... بندد: علل اقتصادی
- 133..... بند ه: علل سیاسی
- 134..... گفتار دوم: مروری بر نظریه های روان شناختی مرتبط با سوء مصرف مواد مخدر
- 134..... بند الف: انواع نظریه های روان شناختی
- 134.....(1) رویکرد زیست شناخت
- 136.....(2) رویکردهای روانکاوی
- 138.....(3) رویکردهای شناختی - عاطفی
- 138.....(4) نظریه ی عمل متکی بر استدلال
- 140.....(5) نظریه ی رفتار طرح ریزی شده
- 141..... بند ب: نظریه های اجتماعی
- 141.....(1) نظریه ی مهار اجتماعی
- 141.....(1-1) فشار
- 142.....(1-2) بی نظمی اجتماعی
- 143.....(2) نظریه ی تعهد به رسوم وقواعد تعلق اجتماعی
- 144.....(3) نظریه تعامل خانواده
- 145..... مبحث دوم: پیشگیری و درمان اعتیاد
- 146..... گفتار اول: پیشگیری
- 146..... بند الف: راهکارهای پیشگیری از اعتیاد در زمینه علل فردی
- 148..... بند ب: علل خانوادگی
- 149.....(1) کمبود محبت در خانواده
- 150.....(2) افراط در محبت
- 150.....(3) تبعیض بین فرزندان
- 150.....(4) محدود کردن فرزندان
- 151.....(5) اعتیاد یکی از اعضا خانواده
- 151.....(6) رفاه اقتصادی خانواده
- 152.....(7) بی سواد ی یا کم سواد ی والدین

153	(8) فقر خانواده
154	(9) ستیزه والدین
155	بند ج: راهکارهای پیشگیری از اعتیاد در زمینه علل خانوادگی
156	گفتار دوم: علل اجتماعی و درمان
156	بندالف: علل اجتماعی
157	(1) دسترسی آسان به موادمخدر
157	(2) بیکاری و اعتیاد
158	(3) نابرابری های اقتصادی و اجتماعی
158	(4) نقش محیط جغرافیایی و محل سکونت
159	(5) نقش دوستان ناباب
160	بند ب: درمان و پیشگیری
160	(1) طرق مختلف درمان
161	(2) طرق پیشگیری از اعتیاد
161	(2-1) آموزش به وسیله ی رسانه های گروهی
162	(2-2) آموزش مراقبت های ضروری در موقع بارداری و بعداز آن
162	(2-3) آموزش روابط خانوادگی
163	(3) پیشگیری در محیط اجتماعی
163	(3-1) در محیط تحصیلی
163	(3-2) تماس دائمی بین اولیاء و مربیان
163	(3-3) تجمع دانش آموزان
163	(3-4) سهولت دسترسی به مواد مخدر و داروهای روانگردان
164	(3-5) مراقبت پارک ها و مجامع عمومی
164	(3-6) مبارزه با توزیع کنندگان موادمخدر
164	(3-7) تفریحات سالم
164	(3-8) اشتغال به کار
165	(3-9) همکاری بین المللی

فصل دوم

روش گردآوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل آماری

167	مقدمه
-----	-------------

167	مبحث اول: روش گردآوری اطلاعات
167	گفتار اول: روش میدانی و روش های گردآوری اطلاعات مربوط به آن
167	بند الف: روش میدانی
168	بند ب: روش نمونه گیری
168	گفتار دوم: روش های گردآوری اطلاعات میدانی
168	بند الف: روش مشاهده
169	بند ب: روش مصاحبه
169	بند ج: پرسش نامه
170	مبحث دوم: تجزیه و تحلیل داده ها و نتیجه گیری
171	گفتار اول: ارائه و تجزیه و تحلیل داده ها
171	بند الف: جداول و نمودارهای مربوط به انواع مواد مخدر و اطلاعات شخصی (سن و ...) محکومین ندامتگاه شهید رجایی کرمانشاه
171	بند ب: جداول و نمودارهای مربوط به جرم شناسی علل گرایش محکومین ندامتگاه شهید رجایی کرمانشاه به استعمال مواد مخدر
186	گفتار دوم: توصیف داده ها
201	بند الف: تعیین رابطه ی بین اعتیاد با سن و سطح تحصیلات
202	بند ب: مقایسه ی نتایج بدست آمده با نتایج پژوهش های پیشین
205	نتیجه گیری، پیشنهادات و انتقادات
208	نتیجه ی فرضیه ی اول
210	نتیجه ی فرضیه ی دوم
216	ضمائم
221	فهرست منابع و مآخذ فارسی

فهرست جداول

171	(1) جدول شماره 1 و نمودار آن در مورد توزیع فراوانی وضعیت تأهل و سن محکومین
172	(2) جدول شماره 2 و نمودار آن در مورد توزیع فراوانی میزان تحصیلات محکومین
173	(1-2) جدول شماره 1-2 و نمودار آن در مورد توزیع فراوانی تحصیلات دانشگاهی محکومین